

Nummer : 06-11.2016

Onderwerp : AZC Uithuizen

Korte inhoud : Het horen van de raad over voorgenomen besluit van het college over de realisatie van een AZC nabij de rotonde in Uithuizen.

Uithuizen, 9 juni 2016.

AAN DE RAAD.

Aanleiding

De afgelopen jaren is er een enorme toename in het aantal vluchtelingen dat asiel aanvraagt in ons land vanwege oorlog en vervolging in eigen land. Dit geeft een enorme druk op de opvangcapaciteit, zowel reguliere als noodopvang. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is druk met de opvang en vraagt gemeenten om opvang mogelijk te maken binnen de eigen gemeentegrenzen. In 2015 hebben er verkennende gesprekken plaats gevonden, maar dit leidde in dat jaar niet tot concrete plannen.

Tijdens de raadsvergadering van 17 september 2015 heeft de Raad unaniem een motie aangenomen waarin u ons verzoekt om ons actief te blijven opstellen, uit medemenselijkheid en naastenliefde, in het overleg richting het COA. Als college hebben wij de gesprekken met het COA voortgezet en dit heeft er in maart 2016 toe geleid dat wij een officieel verzoek hebben gekregen van het COA voor de realisatie van een asielzoekerscentrum (AZC) in Uithuizen. Als college hebben wij begin april 2016 besloten om het verzoek van het COA in overweging te nemen, waarin wij hebben aangegeven dat wij onze inwoners en de Raad willen horen voordat wij overgaan tot een definitief besluit over de komst van een AZC in Uithuizen.

Verzoek COA

Het COA heeft in eerste instantie een verzoek neergelegd bij onze gemeente voor de opvang van 650 asielzoekers voor 5 jaar, met de optie tot verlenging voor 5 jaar. Dit eerste verzoek zijn wij niet in mee gegaan. Wij hebben aangegeven dat een AZC voor maximaal 500 asielzoekers maatschappelijk aanvaardbaar is op onze totale bevolking. Daarbij hebben wij aangegeven dat het AZC in principe voor een periode is van 5 jaar en niet voor een langere periode. Verlenging is wat ons betreft geen optie. Het COA heeft aangegeven akkoord te gaan met een AZC voor maximaal 500 asielzoekers voor een periode van 5 jaar op deze locatie.

Locatie

De gewenste locatie voor de realisatie van het AZC is nabij de rotonde Havenweg in Uithuizen, naast camping de Maarlandhoeve. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met de eigenaar van de betreffende gronden en er is mondelinge overeenstemming over het gebruik van deze gronden voor de realisatie van een AZC.

Betrekken van onze inwoners

Wij vinden het van groot belang dat er voldoende draagvlak is vanuit de bevolking voor de realisatie van een AZC. Om deze reden hebben wij op 21 april 2016 een informatiebijeenkomst georganiseerd (in de sporthal de Mencke) voor de inwoners van de omliggende dorpen rondom het AZC (Uithuizen, Zandeweer en Doodstil). Deze avond was met een kleine 540 bezoekers druk bezocht. De Raad was hier ook voor uitgenodigd en u hebt kennis kunnen nemen van de vragen die gesteld zijn door onze inwoners tijdens de avond.

Tijdens de informatieavond is ook aangegeven dat er een draagvlakonderzoek uitgevoerd wordt naar de mening van onze inwoners over de komst van een AZC. Dit draagvlakonderzoek is uitgevoerd door een extern bureau, zodat wij een zo objectief mogelijk beeld kunnen krijgen over een eventuele komst van een AZC. Alle inwoners van de drie dorpen hebben een uitnodiging gekregen om mee te doen en daarnaast is er een aselechte steekproef gehouden onder de inwoners van de andere dorpen. De resultaten van dit onderzoek zijn als rapportage bijgevoegd bij dit raadsvoorstel en dienen als input voor uw eigen afweging in deze kwestie.

Resultaten draagvlakonderzoek

Het gehouden draagvlakonderzoek heeft een opkomstpercentage van 35% opgeleverd en is representatief. Naast het draagvlakonderzoek heeft de directe omgeving (wijk Ulbrandahof) van de beoogde locatie een eigen buurtonderzoek gehouden (zie bijlage). Uit dit buurtonderzoek blijkt dat een grote meerderheid tegen de komst van een AZC is op de beoogde locatie.

Het gehouden draagvlakonderzoek geeft de volgende conclusies:

- De inwoners van Eemsmond staan in meerderheid positief tegenover de opvang van vluchtelingen in ons land. Wanneer gevraagd wordt of men een AZC in de eigen gemeente of woonplaats acceptabel vindt, wordt het draagvlak in belangrijke mate bepaald door de nabijheid van de beoogde locatie tot de eigen woning. In de delen van de gemeente Eemsmond die op wat grotere afstand van de beoogde locatie in Uithuizen liggen, vindt een meerderheid het plan (onder voorwaarden) acceptabel. In Uithuizen, Zandeweer en Doodstil is het draagvlak kleiner: de helft van de bewoners (50 procent) vindt een AZC (onder voorwaarden) acceptabel. Iets minder dan de helft (47 procent) van de ondervraagden in deze drie dorpen vindt het plan niet acceptabel en 3 procent heeft geen uitgesproken mening.
- Als we nog meer inzoomen op de woonbuurten rond de beoogde locatie bij de rotonde aan de Havenweg, blijkt dat daar de meerderheid van de bewoners tegen het plan is. Dit geldt onder meer voor de Ulbrandahof en ook delen van Zandeweer/Doodstil. In deze nabijgelegen gebieden is de respons op de enquête tevens relatief hoog, wat duidt op een grote betrokkenheid bij het onderwerp. In de noordelijke delen van Uithuizen en de oostelijk gelegen delen van Zandeweer is er meer draagvlak voor het plan.
- De tegenstanders van het plan (47 procent van de inwoners in Uithuizen, Zandeweer en Doodstil en 22 procent in de rest van de gemeente) zijn dit in beperkte mate om principiële redenen: een minderheid is überhaupt tegen de opvang van vluchtelingen in ons land. Een ander deel vindt de opvang van vluchtelingen op zichzelf een goede zaak, maar is tegen het huidige plan voor een AZC in/vlakbij hun eigen dorp of buurt. Men heeft met name bezwaar tegen de gekozen locatie en dan met name de ligging ervan in de nabijheid van hun dorp/woonbuurt. Daarnaast zijn er ook bezwaren

tegen de omvang van 500 bewoners. Verder vreest men voor overlast en onveiligheid.

- Behalve de groep voor- en tegenstanders is er ook een groep (31 procent van de inwoners in Uithuizen, Zandeweer en Doodstil en 41 procent in de rest van de gemeente) die zegt akkoord te gaan als er voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden. Deze hebben voor een belangrijk deel betrekking op het beperken van onveiligheid en overlast. Verder verwacht men dat er voldoende aandacht zal zijn voor een zinvolle dagbesteding zodat de bewoners zich niet hoeven te vervelen en gaan rondhangen en verder dat ingezet wordt op een vlotte integratie van de AZC-bewoners in de Nederlandse samenleving. Ook de grootte van het AZC wordt door deze groep genoemd.
- De inwoners van de gemeente Eemsmond verwachten in meerderheid zowel negatieve als positieve gevolgen van een eventuele vestiging van een AZC in de gemeente. Als *negatieve gevolgen* verwacht men met name diverse vormen van overlast, toename van sociale onrust en gevoel van onveiligheid en wrijvingen met van de AZC-bewoners. Men noemt in beperkte mate concrete vormen van criminaliteit als mogelijk gevolg. Als mogelijke *positieve gevolgen* van de komst van een AZC ziet men in de eerste plaats economische voordelen. Zo is de verwachting dat de middenstand van de komst van de asielzoekers zal kunnen profiteren. Ook zou de komst van het AZC werk kunnen bieden aan werkloze inwoners van de gemeente. Daarnaast verwacht men dat er onder bewoners meer begrip zal zijn voor de AZC-bewoners en wat zij hebben doorgemaakt. Verder wordt er gewezen op culturele verrijking en grotere diversiteit die de komst van een AZC zal meebrengen.

Draagvlak

Uit het draagvlakonderzoek komt naar voren dat er principiële voor- en tegenstanders zijn voor de opvang van vluchtelingen in algemene zin. Dit zie je terug in voor- en tegenstanders voor de realisatie van een AZC op de beoogde locatie. Daarnaast zien wij een groep die onder voorwaarden aangeeft de realisatie van een AZC acceptabel te vinden. Hiervoor worden verschillende voorwaarden genoemd, die met name gericht zijn op veiligheid en het beperken van overlast. De groep die aangeeft de realisatie van een AZC op de beoogde locatie niet acceptabel te vinden noemt in grote mate ook de onveiligheid en de zorg voor overlast.

De resultaten van het draagvlakonderzoek hebben aanleiding gegeven om de conceptinrichting en ontsluiting van het terrein opnieuw nader te bekijken. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen die zoveel mogelijk tegemoet komen aan de voorwaarden die worden genoemd in het draagvlakonderzoek door onze inwoners.

Tezamen met de al eerder toegezegde maatregelen komen we tot het volgende voorstel tot het stellen van eisen aan de realisatie van het AZC op de beoogde locatie:

- gezamenlijk meldpunt voor klachten, meldingen;
- inzet van buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's);
- de toegangsweg naar het azc realiseren op het beoogde terrein van de particulier en deze situeren achter de bestaande groensingel, zodat er geen wijzigingen plaats hoeven te vinden aan de bestaande infrastructuur en de weg zoveel mogelijk aan het zicht wordt onttrokken;

- het speelveld niet situeren achter de Tille, maar hiervoor een andere locatie zoeken op het beoogde terrein. Het terrein waarop het speelveld in de eerste schets gesitueerd was niet gebruiken voor het azc.

Met het stellen van bovenstaande eisen beogen wij onze inwoners die onder voorwaarden het plan acceptabel vinden, maar ook onze inwoners die het plan niet acceptabel vinden om praktische redenen, tegemoet te komen.

Klankbordgroep

Mocht er een positief besluit genomen worden door het college over de komst van het AZC en mochten er geen veranderingen zijn, dan willen wij een klankbordgroep formeren met direct aanwonenden waarin wij de inrichting van het AZC terrein samen met het COA gaan vormgeven. In algemene zin wordt er daarnaast bij de realisatie van een AZC door het COA een bewonersgroep geformeerd waarin er tijdens de in gebruik name van het AZC regelmatig contact is met omwonenden over uiteenlopende kwesties. Als gemeente zijn wij hier ook direct bij betrokken en kunnen op deze manier de vinger aan de pols houden.

Verkeerssituatie

De huidige inrichting van de openbare ruimte rondom de rotonde Havenweg voldoet aan de eisen voor het gebruik. Bij de komst van een AZC nabij de rotonde zijn enkele wijzigingen en optimalisatieslagen noodzakelijk om de verkeersveiligheid te vergroten voor de meer kwetsbare verkeersdeelnemers. Dit houdt in dat er een aantal verkeersmaatregelen genomen moeten worden op en rondom de rotonde (zie bijlage). De maatregelen houden in dat de rotonde voorzien wordt van goed ingerichte voetgangersoversteken en dat er op de looproute om de rotonde trottoirs worden aangelegd.

De route richting het centrum zal hoofdzakelijk plaats gaan vinden via de Havenweg. De route langs de graansilo is echter niet optimaal voor voetgangers. Om deze reden is het wenselijk dat voetgangers ter hoogte van de rotonde oversteken zodat de looproute niet voor de graansilo langs gaat, maar aan de overkant van de weg. Hiervoor moet een stoep worden aangelegd tot na de graansilo en het naastliggende bedrijfsgebouw, waarbij het trottoir via een voetgangersoversteek weer verbonden kan worden met het trottoir aan de Havenweg (zie bijlage). Door het plaatsen van schrikhekken op de looproute aan beide kanten van de bedrijvigheid, wordt het lopen voor de graansilo langs ontmoedigd.

Randvoorwaarden

De komst van een AZC heeft consequenties op verschillende (maatschappelijke) terreinen. Op het gebied van onderwijs en burgerzaken zijn er wettelijke regelingen voor handen. Dergelijke zaken zijn voor wat de betreft de rol van de gemeente op voorhand geborgd op financieel en maatschappelijk gebied. Als het gaat om thema's rondom de locatie is duidelijk naar voren gekomen vanuit de informatieavond, het draagvlakonderzoek en gesprekken met inwoners, dat er een wens is voor extra veiligheidsmaatregelen en maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid.

Verdere uitwerking van maatregelen kan pas plaats vinden als er een definitief besluit is genomen door het college over de komst van een AZC op de betreffende locatie. Het is echter wel mogelijk om vooraf randvoorwaarden op te stellen waarbinnen de komst van het AZC moet passen of waaraan het COA moet voldoen.

Als college hebben wij een aantal randvoorwaarden geformuleerd en vastgesteld (zie bijlage A). Deze randvoorwaarden zijn voor ons de basis van waaruit een mogelijke komst van een AZC moet worden vorm gegeven.

Besluitvorming

Met het horen van de Raad en onze inwoners via het draagvlakonderzoek zullen wij ons beraden op het verzoek van het COA en begin juli 2016 een definitief besluit nemen over de komst van een AZC op de locatie bij de rotonde Havenweg. Wij houden bij onze afweging rekenschap met onze en uw maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar ook met wensen, meningen en ideeën van onze inwoners over de komst van een AZC.

Als er een positief besluit valt over de realisatie van een AZC op de voorgestelde locatie, dan zal er een bestuursovereenkomst worden opgesteld tussen de gemeente en het COA. Randvoorwaarden worden dan opgenomen in deze bestuursovereenkomst en formeel worden vastgelegd.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

- Te besluiten dat hij in het kader van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet gehoord is over het verzoek van het COA aan onze gemeente voor de realisatie van een AZC op de locatie Havenweg;
- Geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken aan het college betreffende de realisatie van een AZC op de door het college voorgestelde locatie voor maximaal 500 mensen voor een periode van maximaal 5 jaar.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris